

Till kommunfullmäktige i Lappträsk

REVISIONSNÄMNDENS I LAPPTRÄSK UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2015

1. Revisionsnämndens verksamhet

Revisionsnämnden skall i enlighet med 121 § i kommunallagen bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige fattar beslut om samt bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomi som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen. Ifall det i kommunens balans ingår underskott som saknar täckning, skall revisionsnämnden utvärdera hur ekonomin har balanserats under räkenskapsperioden samt hur tillräckliga ikraftvarande ekonomiplanen och åtgärdsprogrammet är.

Till revisionsnämnden, som fullmäktige valt 23.1.2013 § 4 och 16.4.2014 § 21 för mandattiden 2013–2016 hör som ordförande Vesa Peltola (personlig ersättare Tuomo Hasu), som vice ordförande Mari Lotila (Heidi Norra) samt som medlemmar Kalevi Hoffström (Christina Bosas), Mirja Hovén (Aino Villikka) och Jörgen Illman (Riku Jakobsson).

Revisionsnämnden har utvärderat kommunens verksamhet i enlighet med sin verksamhetsplan. Nämnden har på sina möten bekantat sig med sektorernas verksamhet. På mötena har man hört kommunstyrelsens ordförande, kommundirektören, bildningsnämndens ordförande, direktören för bildningsväsendet, servicechefen för äldreomsorgen, Fastighets Ab Labyrintens styrelseordförande och verkställande direktör, tekniska arbetsledaren och ekonomisekreteraren. Revisionsnämnden har för utvärdering av verksamheten år 2015 sammanträtt 8 gånger.

Revisionsnämnden har informerats om ändringar i kommunens förvaltning och ekonomins utveckling. Medlemmarna i nämnden har följt med i protokollen hur beslutsfattande fungerar i de olika organen.

I nämndens praktiska arbete har nämndmedlemmarnas jäv beaktats.

OFR- revisor Ilpo Malinen från BDO Auditor Oy har assisterat nämnden.

2. Utvärdering av hur målsättningarna utfallit

2.1. Uppställande av målsättningar

Inom driftshushållningen år 2015 har, i enlighet med budgeten, resultatrådets verksamhetsbidrag varit på bindande nivå i förhållande till fullmäktige. Inom investeringarna är bindande nivån per objekt, och anslag av reserveringstyp kräver ett skilt beslut av fullmäktige. I finansieringsdelen är skatteintäkterna, statsandelarna, finansiella intäkter och kostnader samt förändringar i lån bindande på nettobelopp.

Resultatområden under år 2015 var koncern- och centralförvaltningen, grundtrygghetstjänster, bildningstjänster och tekniska tjänster.

2.2. Strategiska målsättningar

Fullmäktige har 22.5.2013 § 36 godkänt nya kommunstrategin för åren 2013–2016. I strategin har man fastställt fyra insatsområden (1) kunden och kommuninvånaren, (2) dragningskraft och konkurrenskraft, (3) personal och ledning samt (4) ekonomi. För varje insatsområde har 2 strategiska målsättningar uppställts.

Insatsområden och strategiska mål jämte mätare har införts i styrkortet för varje förvaltningsenhet i budgeten för år 2015.

2.3. Hur driftshushållningens målsättningar för verksamhet och ekonomi utfallit

2.3.1. Koncernförvaltning

Utfallet av verksamhetsbidraget för koncernförvaltningen utföll enligt den ändrade budgeten. Verksamhetsbidraget var 130 000 euro bättre än året innan.

Skilda målsättningar gällande antalet sammanträden i förhållande till fullmäktige bindande målsättningar har utfallit tillräckligt. Koncernförvaltningens styrkorts målsättningar kan anses ha utfallit i huvudsak och tillräckligt.

Revisionsnämnden vill dock fästa uppmärksamhet vid att alla målsättnings- och utfallsvärdens mätare i ”mätare/utvärdering”- delen i styrkortet har inte uppgetts. Revisionsnämnden rekommenderar att man utvecklar användandet av styrkortet för denna del.

Revisionsnämnden uppskattar, att verksamheten i koncernstyrelsen har ordnats på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

2.3.2. Grundtrygghetstjänster

Utfallet av verksamhetsbidraget för grundtrygghetstjänsterna utföll nästan helt enligt den ändrade budgeten, endast 17 443 euro sämre. Jämfört med förra året var verksamhetsbidraget 83 000 euro sämre. Utfallet av verksamhetsbidraget hade varit 120 000 euro sämre, om den försenade räkningen från Lovisa hade kommit i tid.

Målsättningarna i grundtrygghetstjänsternas styrkort kan uppskattas ha utfallit tillräckligt.

Revisionsnämnden uppskattar, att verksamheten i grundtrygghetstjänsterna i sin helhet har ordnats på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Revisionsnämnden anser att baserat på kostnadsutvecklingen finns det skäl att följa med och vid behov utveckla äldreomsorgstjänsterna i Tallmogården samt egenproduktionen av boendetjänsterna för de äldre.

Revisionsnämnden utredde under våren 2015 enheternas verksamhet inom äldreomsorgen. Revisionsnämnden konstaterade som sin observation baserad på materialet tillhanda, att personaldimensioneringen/-behörighet inte fyllde kraven, vikarier anlätades vanligtvis inte under sjukledigheter och korta semestrar, dokumenteringen av arbetsturer var otillräcklig, planer för stimulansverksamhet fattades och plan för egenkontroll borde ha funnits fr.o.m. 1.1.2015 även inom kommunala äldreomsorgstjänster. Revisionsnämnden beslutade att be om genmäle och tilläggsutredningar för sina observationer av grundtrygghetsdirektören och tf kommundirektören senast 10.6.2015. Revisionsnämnden fick genmälet 9.6.2015, och servicechefen för äldreomsorgen kompletterade det på revisionsnämndens möte 13.10.2015. **Revisionsnämnden ber grundtrygghetstjänsterna om tilläggsutredningar om läget vid slutet av år 2015 för åtgärderna som beskrivs i genmälet.**

2.3.3. Bildnings- och fritidstjänster

Bildningstjänsternas verksamhetsbidrag utföll nästan helt enligt den ändrade budgeten, endast 13 050 euro sämre. Jämfört med förra året var verksamhetsbidraget 464 000 euro bättre.

Målsättningarna i styrkortet har i huvudsak och tillräckligt utfallit.

Revisionsnämnden uppskattar, att verksamheten i bildningstjänsterna har ordnats i sin helhet på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Det blev stora förändringar i förskole- och grundutbildningen år 2015 då Pukaron koulu och gruppfamiljedaghemmet i Pockar drogs in. Barnen och lärarna flyttades till Kirkonkylän koulu och dagvårdsbarnen flyttades till Trolldalens daghem. Det fanns uppenbara svårigheter att ordna utrymmen för verksamheten. Det är inte tillräckligt beskrivet i verksamhetsberättelsen hur sammanslagningen av skolorna och centraliseringen av dagvården har verkställts och hur bra de har lyckats. **Revisionsnämnden ber att bildningsnämnden ger en utredning, om hur förskole- och grundutbildningens utrymmen och undervisning ordnats samt hur ändringsprocessen i sin helhet lyckades år 2015.**

2.3.4. Tekniska tjänster

Tekniska tjänsternas verksamhetsbidrag inklusive vattenverket utföll lite sämre än den ändrade budgeten, med 43 430 euro. Jämfört med den ursprungliga budgeten minskades kostnadsberäkningarna med 500 000 euro. Jämfört med förra året var verksamhetsbidraget 449 000 euro bättre.

I styrkortet upptagna målsättningar har i huvudsak uppnåtts. Verkställandet av planen för servicenätet, regelbundna utvecklingssamtal och utarbetningen av ett långsiktigt investeringsprogram har inte utfallit.

Revisionsnämnden konstaterar, att brand - och räddningsväsendets utfallsandel fattas från bokslutet.

Revisionsnämnden har förutom bokslutet även haft till sitt förfogande tekniska nämndens utredning från 17.5.2016 till kommunstyrelsen om utfallet av tekniska väsendets anslag och investeringsanslag år 2015. **Revisionsnämnden anser att det inte utgår tydligt från bokslutet och från tekniska nämndens utredning, om den sparade summan (500.000 €) är överbudgetering eller om nödvändiga underhållningsarbeten blivit ogjorda.**

Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet på den ökade mängden avloppsvatten som mottagits (254 844 m³) jämfört med förra året (43,4 %), i jämförelse med ändrade mängden fakturerat avloppsvatten (14,6 %) samt volymen av mottaget avloppsvatten i förhållande till mängden fakturerat avloppsvatten (3,5-faldig), och mängden av vatten som inmatats i nätet (236 723 m³). **Revisionsnämnden föreslår att orsaken till skillnaderna utreds så snabbt som möjligt.**

Revisionsnämnden uppskattar, att verksamheten i de tekniska tjänsterna har ordnats på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. **Användning av anslag inom driftsekonomin samt ogenomförda investeringsprojekt visar att det finns behov att utveckla verksamheten för att säkra förverkligandet av investeringsmålsättningarna.**

2.4. Investeringarnas utfall

Investeringsprojekten utföll inte enligt budgeten. Investeringsutgifterna enligt den ursprungliga budgeten var 1 277 600 euro. Investeringsutgifterna utföll med 486 396 euro (38,4 %). Investeringsutgifterna underskred budgeten tydligt för andra året i rad.

Investeringsinkomsternas utfall var 347 424 euro, d.v.s. 158 124 euro bättre än den ändrade budgeten.

2.5 Kommunens ekonomi

Kommunens verksamhetsinkomster sjönk jämfört med förra året med 0,4 miljoner euro. När verksamhetskostnaderna sjönk med 1,3 miljoner euro, förbättrades verksamhetsbidraget med 0,9 miljoner euro till -14,9 miljoner euro. Verksamhetsbidraget utföll dock lite sämre än ändrade budgeten, men med 0,5 miljoner euro bättre än den ursprungliga budgeten.

Skatteintäkter (8 824 094 euro) utföll bättre än både förra året och den ändrade budgeten. Däremot blev statsandelarna (6 524 791) lägre än förra året men större än budgeterat. Netto finansieringsinkomsterna- och utgifterna utföll med (690 728 euro) och överskred den ursprungliga och ändrade budgeten samt ökade från förra året.

Som följd till de ovan nämnda ändringarna i posterna, ökade årsbidraget från förra året 0,7 miljoner euro. Det utfallna årsbidraget var 1 116 564 euro, vilket underskred den ändrade budgeten men var 1,2 miljoner euro bättre än den ursprungliga budgeten. Årsbidraget räckte till att täcka planerade avskrivningar och värdesänkningar (733 481 €). Bokföringsperiodens resultat visar ett resultat på 401 180 euro (förra året -319 865 euro). Det positiva resultatet är dock delvis endast till synes riktigt, eftersom ca 30 procent av resultatet beror på att en räkning från Lovisa stad till grundtrygghetstjänsterna anlände försent (ca 122 000 €), och som inte längre kunde

bokas under år 2015. Det verkliga resultatet hade varit ca 280 000 €. Dessutom minskades tekniska tjänsternas budgetutgifter med 500 000 euro. Om dessa hade utfallit hade resultatet visat ett underskott.

Tack vare resultatet som visade ett överskott blev investeringarnas inkomstfinansiering på 215 procent och låneskötselbidraget ökade till 2,9. Det goda resultatet inverkar inte på kassadagarna, eftersom lån avkortades. För investeringarnas inkomstfinansierings del måste man dock komma ihåg, att investeringarnas utfall blev rejält under budgeten och investeringsbehovet. Om investeringarna hade utfallit med t.ex. 80 %, hade dess inkomstfinansieringsprocent varit 109, vilket i sig självt är ett riktigt bra resultat.

Kommunens självförsörjningsgrad blev bättre än förra året och likaså minskade den relativa skuldsättningen. Lånestocken minskade med 1 miljon euro. Kommunens lånestock 31.12.2015 per invånare var 1 844 euro.

På basen av uppgifter från år 2014 är uppgifterna för Lapträsk följande jämfört med lika stora kommuner (2.000–5 000 invånare) och områdets kommuner (Nyland):

Mätare	Lapträsk	Lika stora	Värde	Område	Värde
inkomstskattegrad (från år 2015)	20,50 %	20,71 %	(+)	18,85 %	(-)
skatteintäkter/invånare	3.145 euro	3.202 euro	(-)	4.569 euro	(-)
verks.int./inv.	1.328 euro	1.278 euro	(+)	1.766 euro	(+)
verks.kostn./inv.	7.044 euro	7.035 euro	(-)	6.669 euro	(-)
årsbidrag/inv	128 euro	421 euro	(-)	520 euro	(-)
lånestock/inv	2.205 euro	2.222 euro	(+)	2.647 euro	(+)
kassamedel/inv.	258 euro	792 euro	(-)	1.262 euro	(-)
kassadagar	12 dagar	36 dagar	(-)	48 dagar	(-)
soliditetsgrad	55,3 %	55,9 %	(-)	70,8 %	(-)
relativ skuldbörda	40,7 %	41,1 %	(+)	51,9 %	(+)

Jämfört med tio mätare enligt kommunstorleken kan siffrorna för Lapträsk tolkas så, att de är sämre (-) i sex mätare än jämförelsekommunerna i medeltal (2013 i fem) och i fyra bättre (+). Jämfört med kommunerna i området kan siffrorna för Lapträsk tolkas så, att de är sämre i sju mätare än jämförelsekommunerna i medeltal och bättre i tre (samma situation år 2013). Jämförelse med kommunerna i området (Nyland) är dock problematiskt eftersom området omfattar stora städer inom huvudstadsregionen.

Statistikhållaren har ändrat klassificeringen så, att jämförelsegruppen med Lapträsk är nu kommuner med 2.000–5.000 invånare, då tidigare jämförelsegruppen var kommuner med 2.000–6.000 invånare. Den förbättrade ekonomin år 2015 förbättrar antagligen nyckeltalen för Lapträsk år 2015 jämfört med kommuner i samma storlek.

3. Personal

Personalantalet minskade fortfarande från förra året med sammanlagt 15 personer. I slutet av året var personalantalet 129 personer varav ordinarie personal var 117 personer (90,7 %). Av ordinarie personalen var andelen kvinnor 83,8 %. Kvinnornas andel av personal har vuxit (80,5 % förra året). Antalet över 55 år var 42 personer (32,6 %), förra

året 41 personer (28,5 %). Medelåldern bland ordinarie personalen var 48,2 år (förra året 47,3 år och år 2013 46,8 år).

Sjukfrånvarodagarnas antal (3.067) ökade från förra året (2.047 dagar år 2014) men var ändå färre än de två tidigare åren (3.562 dagar år 2013 och 3.899 dagar år 2012). Andelen sjukledigheter förblev på samma nivå som tidigare året.

Revisionsnämnden konstaterar, att enkäten om välmående på arbetet inte har gjorts i bildningstjänsterna och i äldreomsorgen, baserat på informationen i styrkorten. I koncernstyrelsen och i tekniska tjänsterna var enkäten om välmående på arbetsplatsen inte en målsättning. **Revisionsnämnden anser att personalenkäterna bör göras, eftersom dess resultat ger värdefull information om välmående på arbetet som stöd till ledande.**

4. Kommunkoncernens resultat

I koncernstrukturen skedde inga ändringar jämfört med förra året.

På koncernnivå motsvarar utvecklingen av ekonomin och nyckeltalen situationen i baskommunen. Koncernens årsbidrag var 1,8 miljoner euro, vilket räckte till att täcka avskrivningar. Låneskötselbidraget förbättrades från förra året, likaså självförsörjningsgraden och den relativa skuldsättningsgraden.

Koncernens resultat visade ett överskott (0,4 milj. €) emedan den visade ett underskott förra året (-0,3 milj. €). Revisionsnämnden konstaterar, att även i koncernens resultat inverkar den saknade räkningen från Lovisa på det positiva resultatet.

5. Övriga iakttagelser

Revisionsnämnden rekommenderar, att man följer bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisningar om hur bokslutet och verksamhetsberättelsen skall upprättas vid utarbetningen av verksamhetsberättelsen. Det finns knappt någon beskrivande redovisning om ekonomins utfall förutom i kommundirektörens översikt.

Ett av de centrala målen i Lapträsk kommunstrategi är att öka samarbetet med tredje sektorn inom olika delområden. Kommunens roll som möjliggörare har varit synlig bl.a. vid uthyrning av kommunens utrymmen till föreningar inom tredje sektorn. Utrymmen är dock begränsade, och föreningarna som hyrt dem har inte ens nödvändigtvis behov för dem dagligen. I praktiken har hyresgivaren beslutat om överlåtelse av utrymmen till föreningar för möten och annan tillfällig användning. Skriftliga spelregler har inte utarbetats om hyrning av kommunens utrymmen, med vilka man kunde säkra jämlik behandling av föreningarna inom tredje sektorn som är intresserade av att använda utrymmen. **Revisionsnämnden föreslår, att spelregler för uthyrning av kommunens utrymmen till tredje sektorn utarbetas, från vilka det framgår bl.a. utrymmens hyrnings- och användningsprinciper samt övriga nödvändiga saker som hör till jämlik behandling av tredje sektorn.**

Revisionsnämndens konstaterar, att det inkommit beslut om att inte väcka åtal i begäran om utredning gällande tekniska sektorns upphandlingar. I samband med godkännandet av bokslutet för år 2014 beviljade kommunfullmäktige 11.6.2015 § 22 inte ansvarsfrihet åt tekniska direktören och underhållsingenjören. Revisionsnämnden föreslår för fullmäktige, att ej beviljad ansvarsfrihet gällande räkenskapsåret 2014 nu beviljas.

Revisionsnämnden konstaterar, att kommunandelen av arbetsmarknadsstödet har ökat från 166 410 euro år 2014 till 301 437 euro år 2015. **Revisionsnämnden uppmanar kommunstyrelsen att fortsätta med aktiva åtgärder för att få kontroll på utgifterna.**

6. Utvärderingens sammandrag

Revisionsnämnden anser med revideringsiakttagelser som grund, att av kommunfullmäktige i budgeten godkända mål beträffande ekonomi, verksamhet och kvalitet har uppnåtts i godtagbar utsträckning under verksamhetsåret 2015.

Revisionsnämnden föreslår, att resultatområdena ger sina gensvar till kommunstyrelsen och revisionsnämnden om utvärderingarna, rekommendationerna och begäran om utlåtanen, som i utvärderingsberättelsen presenterats med **fet stil**, senast i slutet av september och vidare till fullmäktige i slutet av oktober.

Lapträsk den 24 maj 2016

Vesa Peltola
ordförande

Mari Lotila
vice ordförande

Kalevi Hoffström
medlem

Mirja Hovén
medlem

Jörgen Illman
medlem